

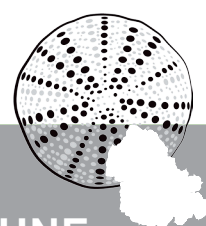
Vejle Ådal

Den nye og gamle dal

Vejle Å tunneldal er den længste og mest markante fjord- og tunneldal på Jyllands østkyst. Den strækker sig fra Vejle Fjords munding i øst og 40 km mod vest ind i landet til Lihmskov.

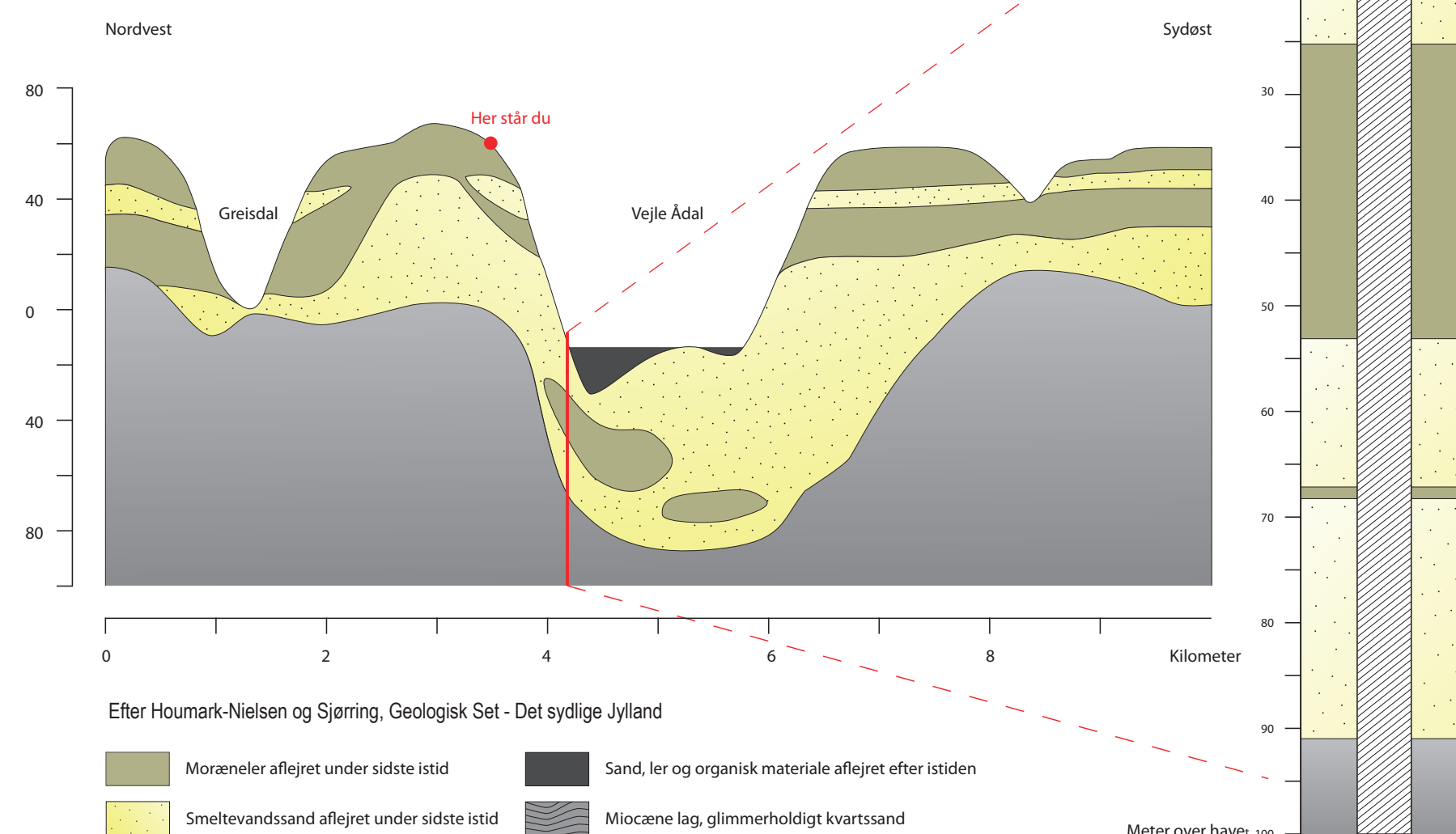
Dalens historie går millioner af år tilbage, men den dal vi ser i dag er skabt under sidste istid, der sluttede for ca. 11.600 år siden.

Man kan ikke se det, hvis man ikke lige ved det, men faktisk ligger der en dalbund 100 meter eller mere under den nuværende terrænoverflade i Vejle Ådal. Det ved vi, fordi der er fundet lag med fint kvartssand med glimmer i en boring ned igennem jordlagene helt ned til 92 meters dybde, her nedenfor Himmelpind. Vi kalder den gamle dal en "begravet dal".

Se en film på din mobil

Tværsnit af jordlagene på tværs af Vejle- og Grejs Ådal.

En boring 92 m lige neden for Himmelpind afslører lag, der er 22 millioner år gamle.

De nederste lag er 5 til 22 millioner år gamle (den grå farve). Jorden består her af **glimmerholdigt kvartssand**, der stammer fra den **geologiske periode, Miocæn**. Dengang, for ca. 20 millioner år siden, var klimaet sandsynligvis subtropisk, og sandet blev aflejret nær kysten i et lunt hav.

De mellemste gule lag er fra de 4 istider, der har været i Danmark for 1,8 mill. år tilbage og frem til sidste istids afslutning for ca. 11.600 år siden (gule og brune lag). Jorden består her af sand, silt og ler.

Kun de øverste 7 m af jordlagene er aflejret efter sidste istid (det sorte lag). Jorden består af organisk materiale, der er aflejret på bunden af fjorden og senere af Vejle Å.

3 km inde i ådalen ved Rosborg Gymnasium er der fundet **muslinger** i de øverste lag. Det er et tegn på, at fjorden har været længere inde i dalen, end den er i dag.

GEOLOGIEN I VEJLE KOMMUNE

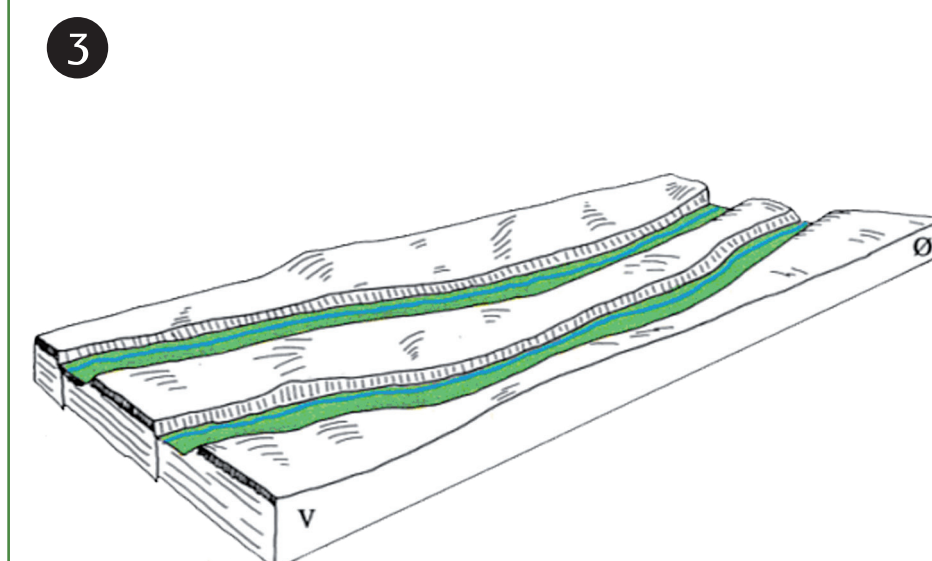
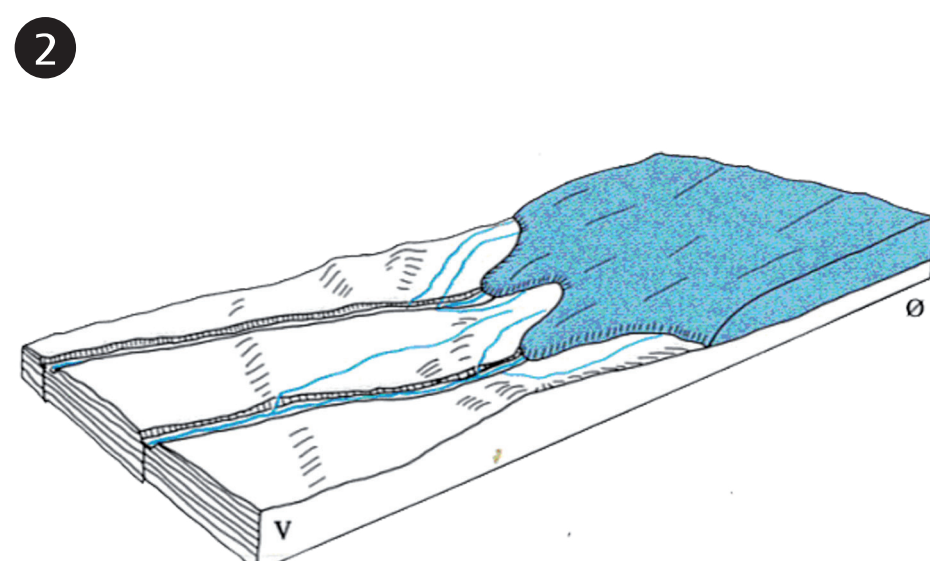
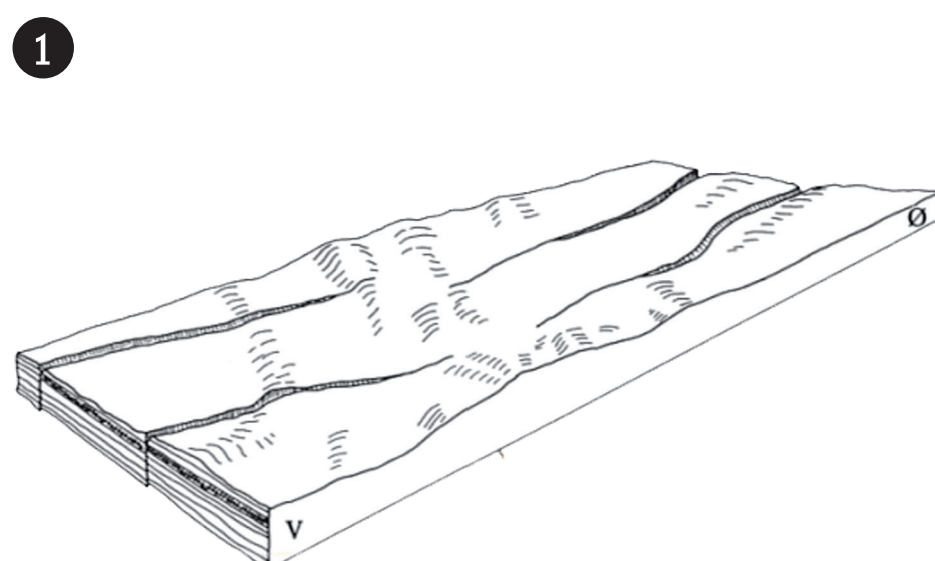
Foto: Jan Kofod Winther

Derfor ligger Vejle Ådal hvor den gør

1) Der var formodentlig store sprækker i landskabet inden istiderne. De blev skabt ved jordskælv, som var udløst af spændinger i jordskorpen. I sprækkezonerne var jorden mere usammenhængende og vandløb havde let ved at føre sand og ler bort og derved forme dale.

2) Istidens ismasser løb igennem landskabet lige præcis der, hvor de gamle sprækker var. Det, at isen i flere omgange rykkede frem og smeltede tilbage, var med til at uddybe dalen. Smeltevand fra isen fossede igennem dalen mod vest og videre ud i Nordsøen.

3) Da isen var smeltet væk, var dalene markant dybere end det omkringliggende terræn. Nu strømmer Vejle Å og Grejs Å fra vest mod øst ud i Vejle Fjord.

Hans Jørgen Weitze, Naturlandskaber ØSTJYLLAND – Gengivet med tilladelse fra forfatteren. Tegnet af Ole B. Clausen.